

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Derflem ve věci

žalobce: **P. B.**, narozený dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53783-916,

takto:

- I.** Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 28. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53783-916, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53783-916, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 6. 6. 2024, č. j. 83638/2024/UUA (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), zamítl návrh žalobce na změnu výše přiznaného příspěvku na péči od ledna 2024, a poskytovat příspěvek na péči nadále ve výši 880 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost) s tím, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá čtyři základní životní potřeby.

Žaloba

2. Žalobce nejprve v žalobě detailně popsal dosavadní průběh správního řízení a uvedl, že rozhodnutí napadá z důvodu nesprávně zjištěného skutkového stavu a z důvodu nezákonnosti. Žalobce namítl, že rozhodnutí je v rozporu se zákonem, a to zejména s § 3, § 36, § 50 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s § 8, § 9 a § 25 zákona o sociálních službách.
3. Žalobce uvedl, že žalovaný postupoval v rozporu s § 36 odst. 2, odst. 3 ve spojení s § 68 odst. 3 správního řádu, tím, že se odmítl zabývat skutečnostmi namítanými žalobcem ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí. Žalobce poukázal na konstatování žalovaného, že vyjádření nepřineslo nové posudkově významné skutečnosti, a že jím bylo namítáno totéž, co žalobce namítal již v odvolání. Žalobce uvedl, že žalovaný odmítl jeho důkazní návrh (doplnění posudku či vypracování srovnávacího posudku) jako nadbytečný, aniž by svůj postup odůvodnil objektivními kritérii. Žalobce poukázal, že za uspokojivé odůvodnění nelze považovat tvrzení žalovaného, že vyjádření neobsahuje posudkově významné skutečnosti, neboť žalovaný je laikem v oboru zdravotnictví a nemůže proto vlastní úvahou dospět k závěru, které skutečnosti jsou posudkově významné, a které nikoli. Žalobce podotkl, že jeho vyjádření bylo založeno na konkrétních námitkách proti posudku posudkové komise žalovaného, a je tak pro posouzení jeho vyjádření irelevantní, zda obdobnou námitku týkající se nezvládání základních životních potřeb formuloval již v odvolání ve vztahu k posudku Institutu posuzování zdravotního stavu. Žalobce konstatoval, že žalovaný nedostál povinnosti vypořádat námitky stran přesvědčivosti posudku jako podkladu pro vydání rozhodnutí, a že ignoroval právní názory správních soudů, které žalobce ve svém vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí citoval. Žalobce shrnul, že nevypořádání se s jeho vyjádřením vyvolává pochybnosti o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí.
4. Žalobce dále uvedl, že žalovaný postupoval v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů, jelikož posudek nehodnotil z hlediska jeho přesvědčivosti. Žalobce konstatoval, že posudek nedostál kautelám vymezeným judikaturou Nejvyššího správního soudu (zejména sp. zn. 5 Ads 80/2016), dle které má posudek o zdravotním stavu stejnou důkazní hodnotu jako výsledky sociálního šetření, a v případě jejich rozporu nelze jeden z nich mechanicky nadřadit nad jiný. Dále žalobce napadenému rozhodnutí vytkl, že není založeno na principu individualizace a jeho odůvodnění má formulářovou povahu, jelikož cituje obecná interpretační hlediska, aniž by je reálně aplikovalo. Nepřesvědčivost posudku pak žalobce spatřoval ve čtyřech konkrétních vadách.
5. Zaprvé žalobce namítl, že posudek je založen na nesprávné premise, dle které je možné posuzovat dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve vztahu ke každému postižení samostatně, a zdůraznil, že úkolem posudkových lékařů je hodnotit dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav z hlediska komplexního zdravotního stavu a komplexních funkčních dopadů všech zdravotních postižení působících ve vzájemné souvislosti. Žalobce uvedl, že amputace levé dolní končetiny vedla k prohloubení jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který je založen na vzájemně působících zdravotních postiženích, existujících před vznikem tohoto zdravotního postižení. Žalobce zdůraznil, že žalovaný přehlíží nevratnost amputace a konstatoval, že kritérium dlouhodobosti a nepříznivosti bylo nepochybně naplněno již ke

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dni jejího provedení. Jakkoli žalobce připustil, že rekonvalescence a rehabilitace může vést k jisté míře adaptace, zdůraznil, že u amputace, na rozdíl od jiných postižení, nemůže nikdy dojít k nápravě.

6. Zadruhé žalobce namítl, že funkční dopady ztráty obou končetin v bérce, mající povahu ortopedického postižení, byly posuzovány lékařem – internistou a nikoli lékařem s odborností ortopedie, protetika, či rehabilitační lékařství. Žalobce zdůraznil, že dominujícím postižením je ztráta obou dolních končetin v bérce, a skutečnost, že mezi posudkovými lékaři chyběl specialista s jednou z výše vyjmenovaných odborností, zakládá nepřesvědčivost posudku. Žalobce přitom poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 54 Ad 14/2023. Žalobce upozornil, že žalovaná nedostala povinnosti hodnotit posudek z hlediska řádného obsazení komise, jakožto východiska pro závěr o přesvědčivosti posudku.
7. Zatřetí žalobce namítl, že žalovaný opomenul zohlednit rozhodná kritéria pro zhodnocení schopnosti samostatně ovládat jednotlivé základní životní potřeby. Žalobce v této souvislosti poukázal, že posudek prostupují absurdní tvrzení, hrubě popírající stav po amputaci. Žalobce poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 54 Ad 14/2023 a zdůraznil, že pod obecná posudková kritéria je třeba subsumovat konkrétní obtíže a omezení plynoucí ze zdravotního stavu podle podkladové zdravotní dokumentace. Dále žalobce poukázal, že žalovaný postupoval v rozporu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“) a s právním názorem judikovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Ads 8/2023, neboť nehodnotil všechny aktivity vyjmenované v příloze vyhlášky č. 505/2006 Sb., naopak hodnotil jen aktivity náhodně vybrané – takový postup označil žalobce za arbitrární. Žalobce uvedl, že jeho námitky týkající se zvládání konkrétních základních životních potřeb, nebyly v posudku vypořádány. Schematičnost odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce ilustroval na konkrétním případě, kdy byl žalovaným za vhodný facilitátor po amputaci obou dolních končetin označen jiný typ obuvi. Žalobce shrnul, že v posudkovém zhodnocení abscentuje zohlednění konkrétních funkčních dopadů jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
8. Začtvrté žalobce namítal nezohlednění zjištění ze sociálního šetření a konstatoval, že v tomto ohledu je napadené rozhodnutí v rozporu s principem materiální pravdy. Dle žalobce tak vedle hodnocení konkrétních funkčních projevů dominujícího postižení chybí rovněž zohlednění schopností žalobce v přirozeném prostředí. Žalobce odmítl odůvodnění žalovaného, který uvedl, že posudková komise musí při hodnocení zdravotního stavu vycházet především z funkčních důsledků zdravotního postižení, a že k sociálnímu šetření provedenému pouhé čtyři měsíce po amputaci nemůže pro jeho předčasnost přihlížet. Žalobce v tomto ohledu poukázal na bagatelizaci významu sociálního šetření ze strany žalovaného, který deformoval jeho důkazní hodnotu.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž zrekapituloval průběh správního řízení a navrhl žalobu zamítnout. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a obsáhle z něj citoval. Žalovaný nadto vyjádřil názor, že v odvolacím řízení bylo postupováno v souladu s právními předpisy, a uvedl, že je plně v kompetenci předsedy posudkové komise, jakou odbornost přísedícího lékaře zvolí. Zdůraznil, že základním principem hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

je dle instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů ministerstva práce a sociálních věcí č. 15/2016 (dále jen „instrukce č. 15/2016“) hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost, a v této souvislosti parafrázoval čl. 5 citované instrukce.

Replika žalobce

10. Žalobce ve své replice poukázal, že se vyjádření žalovaného míjí s žalobními body, žalovaný se nijak nevyjadřuje k namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ani k výkladu pojmu „dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav“. Opět zdůraznil, že žalovaný nedostal kautelám principu volného hodnocení důkazů a materiální pravdy. Konstatoval, že pokud správní orgán provede hodnocení důkazu tím, že obsah celého posudku odcituje v odůvodnění rozhodnutí, aniž by k němu ve skutečnosti zaujal jakoukoli úvahu (nad rámec formalistického a paušálního konstatování o odbornosti, stěžejnosti a úplnosti důkazu), pak se nejedná o hodnocení důkazu, neboť tím žalovaný posudku se facto přiznává povahu závazného podkladu ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu.
11. Žalobce uvedl, že jsou mu známy právní názory samosoudce vyjádřené v rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 175 Ad 10/2024-31, a prohlásil, že v něm spatřuje odklon od rozhodovací praxe správních soudů. Žalobce v této souvislosti odkázal na právní větu a na bod 30 a 61 odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 58 Ad 21/2023-39, na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 54 Ad 14/2023-65, na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Ads 8/2023-25. Žalobce formuloval požadavek, aby soud za účelem naplnění principu předvídatelnosti práva aplikoval závěry předešlé judikatury při svém rozhodování.

Posouzení věci soudem

12. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
13. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
14. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Podle § 8 uvedeného zákona osoba (starší 18 let), která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

16. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
17. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

18. V příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
19. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
20. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
21. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
22. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, stravu rozdělit na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
23. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
24. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
25. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
26. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

27. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
28. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o domácnost**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení a udržovat pořádek.
29. K otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, a to např. ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, z něhož plyne, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
30. Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 16. 1. 2024 podal žalobce návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Následně bylo dne 15. 3. 2024 provedeno v místě bydliště žalobce sociální šetření.
31. Dne 20. 5. 2024 byl vypracován posudek o zdravotním stavu žalobce posudkovým lékařem MUDr. P. O. CSc. Posudkový lékař konstatoval, že žalobce nezvládá základní životní potřeby mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Dle posudkového lékaře tedy žalobce nezvládal čtyři základních životních potřeby. Na základě uvedeného hodnocení bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí ze dne 6. 6. 2024, kterým byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči a současně bylo rozhodnuto žalobci poskytovat příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od ledna 2024. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání.
32. Žalovaný následně v odvolacím řízení nechal posudkovou komisi zpracovat posudek o stupni závislosti žalobce. Z tohoto posudku vyplynulo, že žalobce nezvládá čtyři základní životní potřeby – mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalovaný následně na základě tohoto posudku ze dne 15. 1. 2025 vydal rozhodnutí ze dne 28. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53783-916, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.
33. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřuje v tom, že se žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nevypořádal s vyjádřením k podkladům pro vydání rozhodnutí ze dne 24. 2. 2025 včetně důkazního návrhu učiněného v rámci téhož vyjádření.
34. Podle § 68 odst. 3 správního řádu se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

35. Soud vychází z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní věci“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Těmto požadavkům však žalovaný v projednávané věci nedostál.
36. Žalobce ve svém vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí odůvodnil, proč posudek posudkové komise nepovažuje za přesvědčivý podklad pro vydání rozhodnutí a navrhl, aby si žalovaný z toho důvodu dožádal vypracování revizního či srovnávacího posudku u jiného oddělení výkonu posudkové služby, popř. aby si dožádal doplnění posudku u oddělení výkonu posudkové služby Ústí nad Labem. Jelikož z povahy věci není vyloučeno, aby s vyjádřením podle § 36 odst. 3 správního řádu bylo spojeno právo podle § 36 odst. 1 správního řádu a účastník v rámci celkového vyjádření uvedl návrh na opatření dalších či jiných podkladů pro vydání rozhodnutí, je na místě posoudit, jak se žalovaný s tímto procesním návrhem žalobce vypořádal. Jak konstantně judikují správní soudy, „není na libovůli správního orgánu, jakým způsobem s návrhy účastníků na provedení důkazů naloží, neboť správní orgán sice není ve smyslu § 52 správního řádu povinen všechny důkazy navržené účastníky provést, pokud však některé z nich neprovede, musí v odůvodnění rozhodnutí uvést, proč se tak stalo“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009-48).
37. Soud prostudoval napadené rozhodnutí a shledal, že z napadeného rozhodnutí je pouze částečně zřejmé, proč žalovaný považuje za liché námitky vznesené ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, jimiž žalobce zpochybňoval správnost a přesvědčivost posudku posudkové komise s poukazem na (1) nesprávné obsazení posudkové komise, (2) absenci individualizovaného posouzení zdravotního stavu a jeho dopadů na zvládání jednotlivých základních životních potřeb, (3) nezohlednění zjištění sociálního šetření, a jimiž odůvodňoval svůj procesní návrh na provedení důkazů.
38. První námitku, kterou žalobce odůvodňoval svůj důkazní návrh, tj. tvrzení, že posudková komise byla nesprávně obsazena, neboť ortopedické postižení bylo posuzováno lékařem z oboru interního lékařství, žalovaný v napadeném rozhodnutí toliko zmínil a dále ji nevypořádal. Na jiném místě rozhodnutí pak jen stroze konstatoval, že posudková komise „zasedla v odborném složení, členem komise byl odborník v oblasti interního lékařství“. Nic dalšího již žalovaný k námitce žalobce neuvedl. V rozhodnutí zcela chybí jakákoli úvaha žalovaného, proč interní lékařství představuje odbornost, která odpovídá dominujícím postižením žalobce. Absentuje též vypořádání se s (ne)přiléhavostí žalobcem citované judikatury. Konstatování, že je plně v kompetenci předsedy posudkové komise, jakou odbornost přísedícího lékaře zvolí do komise, nachází soud až ve vyjádření žalovaného

k žalobě, v samotném odůvodnění rozhodnutí absentuje. Soud tedy nepřehlédl, že žalovaný ve vyjádření k žalobě toto vysvětlení doplňuje. Vyjádření žalovaného však není z povahy věci způsobilé nahradit odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nedostatky napadeného rozhodnutí proto touto cestou nešlo zhojit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, či ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25, publ. pod č. 73/2004 Sb. NSS, nebo též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74). Nadto soud podotýká, že i kdyby v napadeném rozhodnutí bylo uvedeno totéž co ve vyjádření žalovaného k žalobě, tedy že je plně v kompetenci předsedy posudkové komise, jakou odbornost přísedícího lékaře zvolí do komise, nepovažoval by soud takové stručné odůvodnění za dostatečné ve vztahu k námitce žalobce uplatněné v odvolacím řízení ohledně nesprávného složení komise. Soud si je vědom skutečnosti, že dle § 16b odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, předseda komise určuje konkrétní složení komise, avšak na konkrétní námitku žalobce zpochybňující složení komise bylo třeba adekvátně v napadeném rozhodnutí zareagovat a vysvětlit důvody nepřizvání ortopeda do komise. Za tím účelem bylo možné i vhodné, aby žalovaný vyzval předsedu komise, aby se ke složení komise vyjádřil a vysvětlil z jakých důvodů nepřizval do komise ortopeda. Posléze by žalovaný mohl zvážit, zda je třeba provádět další posudek či doplnění původního posudku.

39. Je však nutné zdůraznit, jak uvedl již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 166/2014-30, že *„námitka nesprávného odborného složení posudkové komise může být důvodná pouze z pohledu splnění účelu komise, tedy zda posudek, vypracovaný komisí v tomto složení, je úplný, přesvědčivý a správný. Složení posudkové komise co do odbornosti obsazených lékařů úzce souvisí s medicínskými závěry o druhu a závažnosti onemocnění posuzovaného a v tomto směru nemá soud potřebné odborné znalosti. Nesprávné odborné složení posudkové komise se projeví v přesvědčivosti a úplnosti posudku a v tomto směru podléhá hodnocení soudem (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku je obsažen v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu – např. rozsudek ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, nebo rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24).“* Soud připomíná, že žalobce jak ve správním řízení, tak nyní v soudním řízení, namítal právě nepřesvědčivost a nesprávnost posudku komise, pročez požadoval vypracování nového posudku. Bylo tudíž velmi důležité, aby se žalovaný v napadeném rozhodnutí vyjádřil ke složení komise, což se nestalo.
40. Soud na tomto místě shrnuje, že žalobce před vydáním napadeného rozhodnutí učinil procesní návrh, který podrobně odůvodnil. Žalovaný sice nebyl tímto návrhem vázán, nebylo však na libovůli žalovaného, jakým způsobem s procesním návrhem žalobce naloží. Tím, že žalovaný svůj postup náležitě, tj. srozumitelně a dostatečným způsobem, nevysvětlil, zatížil správní řízení vadou tzv. „opomenutých důkazů“, což způsobilo nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. K této problematice se již opakovaně vyjádřil ÚS, když konstatoval, že nevypořádání se s důkazními návrhy porušuje právo na spravedlivý proces (viz například nálezy ÚS ze dne 8. 12. 2009, č. j. I. ÚS 118/09).
41. Soud se dále zabýval otázkou, jak se žalovaný s žalobcovým procesním návrhem vypořádal s ohledem na druhou a třetí žalobcovu námitku. Žalobce totiž ve svém vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí dále odůvodňoval nutnost opatření nového posudku či alespoň doplnění stávajícího posudku poukazem na vnitřní rozpornost posudku ze dne 15. 1. 2025. Tuto rozpornost spatřoval v tom, že se posudek nevypořádal s odvolacími důvody stran nezvládání základních životních potřeb, a že posudek ignoroval žalobcův zdravotní

stav po amputaci levé dolní končetiny, který nekonfrontoval s posudkovými kritérii. Dále žalobce namítal, že posudková komise opomenula zohlednit zjištění ze sociálního šetření provedeného dne 15. 3. 2024, které popsalo situaci žalobce po amputaci levé dolní končetiny.

42. Soud však seznal, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela srozumitelně vyloženo, proč žalovaný v tomto ohledu nepovažoval posudek posudkové komise za nepřesvědčivý, neúplný ani nevěrohodný. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí jasně vysvětlil, že posudková komise postupovala v souladu s metodikou žalované – instrukcí č. 15/2016, dle které lze závislost v jednotlivé základní životní potřebě a stupeň závislosti spolehlivě stanovit, až když proběhne základní rehabilitace a zdravotní stav i funkční schopnosti jsou určitým způsobem ustálené. Nutnost zohlednění stabilizace zdravotního stavu a funkčních schopností posuzované osoby, tj. jejich ustálení na určité úrovni a adaptaci posuzované osoby na její zdravotní postižení, podřazuje citovaná metodika přímo pod zákonné kritérium dlouhodobosti dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 zákona o sociálních službách. Odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje vysvětlení, že ve vztahu k bérce amputaci levé dolní končetiny nebylo doposud naplněno kritérium dlouhodobosti pro pokračující rehabilitaci a rekonvalescenci, a právě proto posudková komise k funkčním dopadům uvedeného postižení nepřihlížela (str. 11 napadeného rozhodnutí). Žalovaný obdobně odůvodnil, jakým způsobem pracoval se závěry sociálního šetření. Při hodnocení závěrů sociálního šetření musel zohlednit, že šetření sice bylo provedeno v souladu se zdravotním stavem osoby, ale pouhé 4 měsíce po amputaci levé dolní končetiny v bérce, kdy stále ještě probíhala rekonvalescence a rehabilitace, tj. v době, kdy žalobce na své zdravotní postižení doposud nebyl adaptován – ještě se nenaučil zvládat příslušnou aktivitu náhradním způsobem, s facilitátory apod. (str. 10 a 13 napadeného rozhodnutí).
43. Soud na tomto místě připomíná závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010, č. j. 8 As 60/2009-73, podle kterého „účelem soudního přezkumu není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí, ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).
44. Soud s ohledem na shora uvedené shrnuje, že žalovaný ze tří námitek stran přesvědčivosti a správnosti posudku posudkové komise, jimiž žalobce odůvodňoval svůj procesní návrh opatřit nový posudek, popřípadě doplnění posudku, dostatečně vypořádal jen dvě a zatížil tak řízení vadou. Tato procesní vada je důvodem, pro který soud přistupuje ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Za této situace považuje soud za nadbytečné zabývat se dalšími námitkami žalobce, neboť jejich hodnocení považuje vzhledem k subsidiaritě soudního přezkumu za předčasné.
45. Soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Soud dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, přičemž v dalším řízení bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.
46. Žalobce měl ve věci plný úspěch a dle § 60 odst. 1 s. ř. s. by mu tudíž náleželo právo na náhradu nákladů řízení. V žalobě ani replice však žádné náklady řízení neuplatnil, naopak výslovně navrhl, aby soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný byl ve věci neúspěšný. Proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 18. srpna 2025

JUDr. Jiří Derfl v. r.
samosoudce